

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-520/23-T

Název	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Sídlo	Československé armády 517, Místek, 738 01 Frýdek-Místek
E-mail	sekretariat@gpbfm.cz
IČO	00601411
Identifikátor	600016315
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radovan Gaura
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Československé armády 517, Místek, 738 01 Frýdek-Místek
Inspekční činnost na místě	2. 3. 2023 – 3. 3. 2023, 6. 3. 2023 – 7. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny – výdejny. Ve školním roce 2022/2023 střední škola vzdělává v 18 třídách celkem 533 žáků v oboru vzdělání 79-41-K/61 Gymnázium (šestileté). Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2014/2015 se počet žáků školy postupně zvyšoval. K termínu inspekční činnosti evidovala škola 11 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, dva z nich jsou vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Dvěma žákům bylo povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu z jiných závažných důvodů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od srpna 2022, před svým jmenováním působil dlouhodobě jako zástupce ředitelky školy a jeden rok jako statutární zástupce. Na organizaci a hodnocení vzdělávání se společně s ním podílí dva zástupci. Vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků je účelné a odpovídá podmínkám a potřebám školy. Ředitel ve spolupráci s pedagogy vytýčil na základě vlastní analýzy školy reálné strategické cíle jejího rozvoje. Ve školním roce 2022/2023 se zaměřil na zlepšování komunikace a spolupráce s rodiči žáků. Další naplňovanou prioritou pro aktuální školní rok je vytvoření nového školního vzdělávacího programu včetně zajištění připravenosti pedagogů na jeho realizaci cíleně zaměřeným vzděláváním. Hospitační činnost je prováděna průběžně, pedagogům je poskytována zpětná vazba na kvalitu výuky včetně doporučení pro jejich další pedagogickou práci. Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Plánování vzdělávání vychází ze zjišťovaných potřeb pedagogů i aktuálních potřeb školy. Získané poznatky z absolvovaných akcí si vyučující předávají v rámci předmětových komisí, jejich praktické zavádění do výuky vedení školy sleduje. Spolupráce pedagogů je účelně zaměřena nejen na záležitosti organizačního charakteru, nýbrž i na vzdělávací výsledky žáků. Účinně je pověřeným pedagogickým pracovníkem nastavena podpora žákům s odlišným mateřským jazykem. Učitelé sdílejí materiály k výuce, vyměňují si informace o žácích i metodách a formách výuky, vzájemné hospitace k inspiraci ve využití efektivních výukových strategií však uplatňují jen v malé míře a s nízkým dopadem do zlepšování kvality vzdělávání.

Ředitel školy usiluje o konstruktivní komunikaci se všemi aktéry vzdělávání. Pravidelně jedná s výborem Spolku rodičů Gymnázia Petra Bezruče, setkává se se zástupci studentského senátu k projednávání žakovských námětů, účastní se jednání školské rady. Žákům i zákonným zástupcům jsou poskytovány poradenské a konzultační služby v rámci školního poradenského pracoviště. S ohledem na aktuální potřeby žáků po návratu z distanční výuky byly zajištěny služby školního psychologa. Pro vzdělávání žáků je přínosná spolupráce školy s různými organizacemi a institucemi v oblasti prevence, kariérového poradenství, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podpory nadaných žáků.

Prostorové a materiální podmínky ve škole odpovídají potřebám realizace školního vzdělávacího programu, jejich stav je průběžně vyhodnocován. Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2014/2015 prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí. Třídy byly vybaveny výškově nastavitelným nábytkem a multimediální technikou. Došlo např. k renovaci posluchárny a laboratoře chemie, posluchárny fyziky, velké tělocvičny, školní klubovny, byla dovybavena knihovna a zřízeno zázemí pro žáky. V průběhu hospitační činnosti byly odborné učebny i materiálně-technické vybavení účelně využívány.

Zapojení školy do projektových aktivit umožňuje využití finančních prostředků např. na vzdělávání pedagogů, doučování žáků, účast rodilého mluvčího ve výuce a zřízení přírodní učebny.

Škola průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci. Stravování žáků včetně dietního je zajištěno smluvními dodavateli ve vlastní jídelně – výdejně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován hospitacemi ve výuce společenských věd, přírodovědných a výchovně zaměřených předmětů a v jazykovém vzdělávání. Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře se vzájemným respektem učitelů i žáků. Učivo bylo prezentováno srozumitelně v návaznosti na již osvojené znalosti a dovednosti žáků. K názornosti a porozumění probírané látky přispělo využití vlastních prezentací pedagogů, práce s mapou, pracovními listy, texty, 3D modely i účelné zařazení videoukázek, audionahrávek a demonstračních pokusů. Vnitřní motivaci žáků účinně podpořilo propojení učiva s reálnými situacemi, praktickými příklady i vlastními zkušenostmi žáků. V průběhu vzdělávání převažovala frontálně vedená výuka doplněná dialogem s žáky a jejich samostatnou prací. V malé míře byly zařazovány aktivity rozvíjející kritické myšlení a podporující spolupráci a vzájemné učení žáků. Jen výjimečně byli žáci vedeni k samostatné práci s informacemi z více různých zdrojů, k jejich vyhledávání, porovnávání a vyhodnocení. Společným nedostatkem většiny sledované výuky bylo chybějící uplatnění sebehodnocení žáků jako součást ověření dosažení stanoveného vzdělávacího cíle a nevyužití příležitostí pro vzájemné hodnocení. V závěru většiny vyučovacích hodin chyběl dostatečný časový prostor pro shrnutí učiva, jeho porozumění bylo ověřováno spíše formálně bez možnosti opětovného vysvětlení. Výuka byla jen výjimečně diferencovaná podle individuálních schopností žáků např. zadáváním úkolů rozdílného rozsahu nebo obtížnosti.

Do výuky českého jazyka byli žáci zapojováni převážně prostřednictvím řízeného rozhovoru. Podpora kooperace a rozvoje sociálních kompetencí žáků formou účelné skupinové práce či práce ve dvojici byla zaznamenána pouze ojediněle v mluvnicky zaměřené části výuky. Při výuce literatury byla žákům prezentována literární teorie vhodně doplněná prací s literárními ukázkami. Ve sledovaných vyučovacích hodinách společenských věd byla reflektována reálná úroveň znalostí a dovedností žáků při výkladu nového učiva. Obsahová náplň dějepisného semináře poskytovala prohlubování vědomostí žáků, kteří měli možnost interpretovat informace získané z různých zdrojů jako součást řešení učební úlohy s následnou analýzou dat a vyvozováním závěrů. Motivovaní žáci pracovali ve skupinách, zdařile využívali diskuzi včetně obhajoby vlastního postoje. V části sledované výuky založené především na metodě výkladu byl patrný silný tlak vyučujících na prezentaci učiva, což někdy neposkytlo žákům dostatek času na formulaci obsahově náročnějších odpovědí a reflexi procesů učení.

Vzdělávání v cizích jazycích probíhalo v cílových jazycích a rozvíjelo produktivní i receptivní dovednosti žáků. Ve většině sledované výuky byly vytvářeny dostatečné příležitosti pro rozvoj řečových dovedností, které byly procvičovány v samostatných souvislejších projevech, v dialogu při práci ve dvojici, případně v rámci diskuze ve skupině. Gramatické učivo i slovní zásoba byla efektivně upevňována ve vlastních větách a komunikačních situacích. Motivaci žáků účinně podpořilo zařazení reálií zemí studovaných jazyků. Žáci prokazovali velmi dobrou úroveň jazykových dovedností.

Vzdělávání v přírodovědných předmětech se vyznačovalo rozdílnou účelostí zařazených metod a forem práce s ohledem na efektivní dosažení vzdělávacího cíle. Většina sledované výuky matematiky rozvíjela matematickou gramotnost i logické myšlení, žáci byli vedeni ke zdůvodnění postupu při řešení úloh, byly využity příležitosti pro práci s chybou. Důraz byl kladen na procvičení a upevnění učiva v rámci frontálně vedené výuky nebo samostatné práce žáků. Vzdělávání v dalších přírodovědných předmětech bylo převážně vhodně aplikováno na příkladech z běžného života a praktických úkolech, propojeno s vlastními zkušenostmi žáků i aktuálními situacemi. Žáci samostatně odvozovali nové poznatky, ve skupinách pracovali s informacemi z různých zdrojů. V části sledované výuky snižovalo její účinnost rychlé tempo frontálně řešených úloh a dominantní výklad učitelů s minimální aktivitou žáků.

Ve výuce tělesné výchovy byla věnována potřebná pozornost dodržování dohodnutých pravidel a zásad bezpečnosti. Žáci byli k jednotlivým činnostem vhodně motivováni a vedeni k uvědomění si důležitosti pohybu a kondice v běžném životě. Fyzická zátěž byla optimálně propojena s relaxačními prvky, účelně byla k pohybovým aktivitám využita také audiovizuální technika. Sledovaná výuka hudební výchovy byla zaměřena na teoretický obsah učiva. Účinně byla zařazena úvodní i průběžná motivace k promyšleným aktivitám směřujícím ke zvládnutí učiva i k rozvoji vztahu žáků k hudbě.

V průběhu celého školního roku jsou pro žáky organizovány různé aktivity (např. sportovní kurzy, besedy, přednášky, kulturní akce, exkurze a poznávací zájezdy), které doplňují běžnou výuku a prohlubují jejich znalosti a dovednosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Dosažené znalosti a dovednosti žáků jsou průběžně ověřovány a vyhodnocovány na jednání pedagogické rady i předmětových komisí. Žáci školy dosahují v průběhu vzdělávání velmi dobrých studijních výsledků. Ve školním roce 2021/2022 prospěli všichni žáci, téměř polovina s vyznamenáním. Ve srovnání s předchozími školními roky (2020/2021 a 2019/2020) jsou výsledky vyrovnané. Škola má zpracovanou funkční strategii předcházení školní neúspěšnosti, žákům s případnými studijními obtížemi je poskytováno doučování a možnost individuálních konzultací. Zákonní zástupci jsou informováni o prospěchu prostřednictvím elektronického informačního systému, při třídních schůzkách a případně osobních konzultacích s vyučujícími.

K objektivnímu posouzení výsledků vzdělávání se škola účastní externího výběrového zjišťování výsledků žáků, ve kterém dosahují žáci školy výborné úrovně. Zpětnou vazbu na poskytované vzdělávání získává škola také z výsledků maturitních zkoušek a úspěšnosti žáků při přijímacím řízení k dalšímu studiu. Při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou vykazuje škola dlouhodobě stoprocentní úspěšnost žáků. V dalším studiu na vysokých školách pokračuje 98 % absolventů školního roku 2020/2021. Dosažené výsledky jsou analyzovány, zjišťovány příčiny chybovosti a identifikovány neúspěšně řešené úlohy. Podle potřeby jsou přijímána adekvátní opatření k dalšímu směřování vzdělávacího procesu.

Dovednosti a zájmy žáků jsou rozvíjeny prostřednictvím nabídky činnosti v pěveckém sboru, sportovních kroužcích a klubu latiny. V rámci výměnných pobytů ve spolupráci se zahraniční školou mají žáci příležitost k prohloubení jazykových dovedností i poznávání jiné kultury. Škola zprostředkovává žákům s nadáním a hlubším zájmem o konkrétní obory odbornou literaturu a časopisy k samostudiu, umožňuje jejich zapojení do odborných stáží na vysokých školách a různých ústavech Akademie věd České republiky. Žáci se účastní tematických pobytů pořádaných univerzitami, jazykových kurzů a jsou podporováni

v přípravě na mezinárodní jazykovou zkoušku. V průběhu školního roku jsou žáci motivováni k účasti v různých soutěžích, vědomostních olympiádách a středoškolské odborné činnosti, úspěšně reprezentují školu na celostátní i mezinárodní úrovni.

Ve škole nejsou evidovány závažnější rizikové projevy chování žáků ani neomluvená absence. V průběhu vzdělávání se žáci účastní různých preventivních aktivit tematicky zaměřených na konkrétní věkové skupiny, pro žáky prvních ročníků jsou organizovány adaptační kurzy. Po období mimořádných opatření a sociální izolace byla v třídnických hodinách primární prevence cíleně zaměřena na podporu žáků v souvislosti s návratem k běžnému životu a znovu začleněním do třídního kolektivu. Členové školního poradenského pracoviště úzce spolupracují s třídními učiteli a podle aktuální potřeby také s externími odborníky. Žáci využívají on-line schránku důvěry i možnost osobních konzultací s pedagogy. Škola vytváří příležitosti pro setkávání žáků napříč ročníky např. v rámci akce „Retro den“ spojenou s literaturou, hudbou a vizuální stylizací šedesátých let. Sounáležitost se školou je podporována konáním přednášek absolventů pro současné žáky školy.

Vytvářením podmínek pro aktivní činnost studentského senátu škola podporuje iniciativu žáků, rozvoj jejich osobnostních a sociálních kompetencí, umožňuje spoluúčast žáků na životě školy i posilování spolupráce a vzájemných vztahů mezi žáky různého věkového složení. Žakovská samospráva iniciovala vydávání školního časopisu, zřídila funkční informační a komunikační systém žáků, organizuje četné školní akce (charitativní cukrárnu, přednášky a besedy se zajímavými osobnostmi, studentské prezidentské volby, studenstký ples, soutěž o nejlepší výzdobu třídy). Žáci školy jsou zapojováni také do různých charitativních sbírek, dobrovolnické činnosti, účastnili se akce „Sázení stromů na Ondřejníku“. Všestranný osobní rozvoj žáků podporují realizované aktivity v rámci programu „Mezinárodní cena vévody z Edinburghu“.

Škola informuje o své vzdělávací nabídce a aktivitách prostřednictvím aktualizovaných webových stránek, školní sociální sítě, organizací „Dnů otevřených dveří“ a v regionálních médiích.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2014/2015 došlo ke změně na pozici ředitele a zástupce ředitele, navýšil se počet žáků i tříd (ze 464 žáků v 16 třídách na 533 žáků v 18 třídách), zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání.
- Ve školním roce 2021/2022 obnovila činnost žakovská samospráva. Od školního roku 2022/2023 se škola se zapojila do programu „Mezinárodní cena vévody z Edinburghu“, od ledna 2023 působí ve škole školní psycholožka.

Silné stránky

- Žáci školy dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou a v externím testování, jsou úspěšní v soutěžích na celostátní i mezinárodní úrovni.
- S výsledky vzdělávání žáků škola cíleně pracuje.
- Škola vytváří podmínky pro aktivní činnost žakovské samosprávy a zapojení žáků do života školy, podporuje rozvoj jejich osobnostních a sociálních kompetencí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší rozsah zařazování vzdělávacích strategií podporujících spolupráci žáků a rozvoj kritického myšlení, žáci jsou jen ojediněle vedeni k práci s různými informačními zdroji.
- Chybějící sebehodnocení žáků vzhledem ke vzdělávacím cílům, minimální uplatnění diferencovaných úloh zohledňujících individuální schopnosti žáků.
- Vzájemné hospitace ke zlepšování kvality vzdělávání nejsou pedagogy dostatečně využívány.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zavádět do výuky ve větší míře inovativní metody k podpoře aktivního učení žáků.
- Vytvářet v závěru hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku.
- Využívat diferencované úlohy podle individuálních schopností žáků.
- Motivovat a vést pedagogy k vyšší míře využívání vzájemných hospitací zaměřených na předávání zkušeností a inspiraci v osvědčených výukových metodách.
- Sledovat a vyhodnocovat účinnost opatření směřujících ke zlepšování pedagogické práce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program platný ve školním roce 2022/2023
2. Výjimka z nejvyššího počtu žáků ve třídách gymnázia v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny
3. Strategie rozvoje školy 2022-2027 ze dne 7. 12. 2022
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022 ze dne 13. 9. 2022
5. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023 ze dne 31. 8. 2022
6. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
7. Zápisy z porad ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023, zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
8. Školní preventivní strategie na období 2023–2027 platná od 1. 2. 2023, Program poradenských služeb ve škole včetně přílohy Preventivního programu na školní rok 2022/2023
9. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)

11. Školní matrika střední školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
12. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
13. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy, k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a k zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová
Tomiczková, školní inspektorka

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D.,
školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.